

Historien bakom Orienteringsklubben Linné

Folke Boström

Klubbens första ordförande 1995 – 1997

Här följer en sammanfattning av hur orienteringen i Uppsala startade och utvecklades till vad den är idag och man kan säga att det är bakgrunden till OK Linné.

År 1922 bildades IK Fyris av ett gäng grabbar som gillade fotboll. En period under första året var klubbens namn Erikslunds IK, men snart byttes det mot IK Fyris. Man utövade fotboll, friidrott, terränglöpning, bandy, bordtennis, gymnastik, gång, orientering och skidor.

I början hade klubben ingen egen lokal. Istället lånade man av andra klubbar, bland annat IK Sirius. Men 1946 fick klubben en egen lokal på Drottninggatan 4.

År 1930 bildades Malma IF av några grabbar som växte upp i trakterna av Malma Gård. Malma är beläget mellan Valsätra och Dag Hammarskjölds väg. Malma gård finns fortfarande kvar (2024 köpt av Uppsala kommun från Uppsala Akademiförvaltning, för att skapa en 4H gård). De som växte upp där tyckte de ville ha en förening lokalt och slippa åka in till stan, då Malma på den tiden ansågs ligga långt ute på landet – Uppsala slutade vid Kåbo och Akademiska sjukhuset. De sporter som utövades var fotboll, bandy, friidrott, terränglöpning, cykling, orientering och skidåkning. En av grundarna var Oskar Gustavsson sedermera profil i OK Fyrismalm.

Efterhand blev det mest orientering och skidåkning som utövades i klubben. Då Malma låg på landet föll det sig naturligt. Stor del av verksamheten skedde väster om gamla Stockholmsvägen (nuvarande Dag Hammarskjölds väg) men ibland även på Ultunaåsen. En centralpunkt för verksamheten var Café Rosenlund mellan Rosendals skola och Hammarby kyrkogård.

1938 bildades Svenska Orienteringsförbundet i Stockholm

Under 1940-talet började Fyris och Malma samarbeta genom att tillsammans anordna lokala träningsorienteringar och även andra tävlingar. Klubbarna var för små för att var för sig kunna gå iland med detta. De tävlade dock mot varandra men började diskutera om inte det var bättre att gå samman. När det var dags för historiens första 10-milakavle 1945 tog diskussionen extra fart. Båda klubbarna hade några duktiga orienterare men ett samgående skulle göra att verksamheten skulle fungera bättre, både arrangörsmässigt och resultatmässigt.

Bland löparna kan nämnas Henry Pettersson och Einar Gustavsson i Malma samt Gösta Rosling och Erik Eriksson i Fyris. Gösta Rosling vann DM 1945, 1946 och 1947. Göstas son Hans Rosling

Plakett från 40-talet.

blev världskänd som professor i internationell hälsa.

4 april 1947 träffades medlemmar ur båda föreningarna vid Fäbodarna i Hågadalen för att diskutera ett eventuellt samgående. Olika åsikter framfördes och det var svårt att ena samtliga närvarande om vilket vägval som var bäst. Enligt uppgift rådde en hätsk stämning bland de närvarande. Det hela avslutades med att 23 medlemmar i Fyris undertecknade en skrivelse till Fyris styrelse där de meddelade att de skulle gå samman med medlemmar i Malma och på så sätt bilda Orienteringsklubben Fyrismalm. Några personer som var emot detta valde att fortsätta i Fyris.

Orienteringsklubben Fyrismalm hade bildats.

Aktuella klubbar i Uppsala som hade orientering i sin verksamhet var då förutom Fyrismalm: IF Thor, Uppsala IF och alltså även IK Fyris. Dessutom fanns Uppsala Godtemplare som hade ett 10-tal aktiva orienterare i sin verksamhet. Thor och UIF var på den tiden och även framöver 50- och 60-talen väldigt stora och framgångsrika i orienteringssporten. Thor vann till exempel 10-mila 1956. Några av de mest namnkunniga Thorarna var Tore Jonsson och Emy Gauffin.

För Fyrismalms del fungerade verksamheten bra. Klubben vann 10-mila 1950 vilket var den första gången ett lag utanför Stockholm segrade i denna stora orienteringskavle. 10-mila hade arrangerats första gången 1945 och avgjordes sedan varje år i början av maj.

I Fyrismalms segerlag var det ungefär hälften som hade ursprung i Malma och hälften i Fyris. Klubben hade en möteslokal i källarplanet vid Birkagatan i Kåbo samt disponerade ett soldattorp *Norrtorpet* vid södra Gottsunda. Det låg vid slutet av Norrtorpsvägen men är numera rivet.

Fyris fortsatte sin verksamhet trots att de flesta medlemmarna lämnat klubben. Redan efter 2 år deltog man i 10-mila och lyckades belägga en 10:e plats. 1958 fick klubben börja disponera en källarlokal på Biologiska museet som sin klubblokal. Ett årligt återkommande arrangemang var Gunillasvängen. En skidtävling för barn och ungdom från 4 år och uppåt. Den arrangerades vid Gunillaklockan vid Uppsala slott. Dessutom arrangerades orienteringstävlingen Fyrisfejden varje år, ofta med stora deltagarantal.

Under 60- och 70-talen var orienteringssporten stor och uppmärksammades ordentligt i massmedia. Ofta var det helsidesreportage i Uppsala Nya Tidning på måndagarna. Oavsett om det hade varit en nationell tävling i Uppland eller om det hade varit ett distriktmästerskap. En starkt bidragande orsak till detta var säkert Sportchefen på tidningen, Gunnar Falkenås. Han var själv orienterare i Fyris.

Då fanns inte heller innebandyn som konkurrerade om spaltutrymmet. 1968 arrangerade uppsalaklubbarna SM-veckan i orientering. Uppländska orienterare hävdade sig mycket bra under den perioden. Till exempel vann Tierps IF 10-mila 1966 och 1971 vann IK Fyris 10-mila efter en rafflande slutstrid vid Bogesund. Det var sista gången som 10-mila avgjordes utan gafflade banor.

År 1980 arrangerades O-ringens 5-dagars av Uppland där både Fyrismalm och Fyris var arrangörsföreningar. Fortfarande var de fyra uppsalaklubbarna Fyrismalm, Fyris, Thor och UIF stora och aktiva var och en för sig. Dock började vissa diskussioner om det var hållbart att fyra klubbar skulle bedriva parallella verksamheter i samma stad.

Det var många ideella insatser och arbetsuppgifter som krävdes för att arrangera årliga nationella tävlingar och dessutom bedriva fungerande ungdomsverksamhet. Dessutom ur

elitsynpunkt var det kanske inte optimalt att vara utspridda på många klubbar. Trots att diskussionerna då och då fördes så blev det inte något konkret om samgående under den här tiden.

Fyrismalm hade länge försökt att få en bättre klubblokal än den källarlokal som man hyrt på Birkagatan. I slutet på 80-talet hade klubben köpt barackerna från Sagahemmet på Storgatan på anbud. En lämplig tomt fanns vid kanten av Hågadalen. Den fick hyras av Domänverket. Ett problem var dock att tomtmarken låg inom naturreservat så bygglovsansökan måste även behandlas av Länsstyrelsen. Det tog ett år innan alla tillstånd var klara. Under den tiden hade barackerna stått tillfälligt uppställda på nuvarande parkeringen med skadegörelse och fuktskador som följd.

Själva arbetet med bygget utfördes 1989–1992 med en stor ideell arbetsinsats av klubbmedlemmar. Invigning skedde april 1992 av landshövding Hans Alsén

Kostnaden blev 1,3 miljoner varav klubben hade 800 tusen. Resten fick klubben låna av kommunen. Lånet var räntefritt och skulle betalas tillbaka på 15 år. Under samma tid i början av 90-talet började åter funderingar om inte några av Uppsalas klubbar skulle gå samman. Uppsala IF hade inte samma fart på sin verksamhet som tidigare. IF Thor var inte intresserade av någon förändring.

Styrelserna i Fyris och Fyrismalm träffades flera gånger och gick igenom förutsättningar för ett samgående. Efter att ha lagt fram tankarna på medlemsmöten i respektive klubb hade respektive styrelse skaffat sig en god uppfattning av vad medlemmarna ansåg. I Fyrismalm var uppslutningen nästan hundra procentig. I Fyris var det något mer splittrat. En orsak till det var att Fyris inte var en renodlad orienteringsklubb. Bland orienterarna var det dock mest positiva inställningar.

Det definitiva beslutet togs på Fyris årsmöte i december 1994. Fyrismalm tog sitt beslut på årsmötet i klubbgården 24 januari 1995. När beslutet om samgående var klart släpptes medlemmarna från Fyris in i lokalen och alla firade och var glada att det äntligen var en fullständig sammanslagning mellan klubbarna. Detta hade inte varit fallet 1947 men nu, 48 år senare, hade det lyckats.

Orienteringsklubben Linné hade bildats 24 januari 1995.